

ÎNDRUMĂRI PASTORALE ȘI OMILETICE

G. B. 1966 Lir

PREDICI

LA DUMINICA SAMARINENII

«Duh este Dumnezeu și cel ce se închină
Lui se cade să I se închine cu Duhul și cu
adevărul.» (Ioan IV, 24).

Cuvintele pe care le-am așezat în fruntea acestei predici au fost spuse de Mîntuitorul Iisus Hristos, ca răspuns la întrebarea femeii samarinenice, unde se poate aduce cea mai bună închinare lui Dumnezeu: în Ierusalim, cum susțineau iudeii, sau în muntele Garizim, cum afirmau samarinenii. Mîntuitorul învață prin aceste cuvinte pe femeia samarinenă — și prin ea pe noi toți — că nu locul contează cînd se aduce închinare lui Dumnezeu, ci modul în care se aduce. A spune că numai într-un anumit loc se poate aduce închinare lui Dumnezeu, înseamnă a socoti că Dumnezeu este numai în acel loc, deci că Dumnezeu este mărginit și trupesc. Or, Mîntuitorul Iisus îi spune femeii că Dumnezeu nu este trup, ci Duh, și de aceea nu Se află numai într-un singur loc, ci pretutindeni; așadar, oriunde ne poate auzi și primi rugăciunea.

Faptul că noi găsim mai mult îndemna la rugăciune în biserici nu contrazice acest cuvînt al Mîntuitorului, pentru că bisericile sînt și ele răspîndite în toate localitățile, la îndemîna tuturor, pe cînd în vremea Testamentului Vechi nu exista decît templul din Ierusalim, unde trebuia să meargă, măcar din cînd în cînd, toți iudeii să se închine lui Dumnezeu. Acum e prezent Hristos cu trupul și cu singele Lui în toate bisericile de pretutindeni; în toate e adus jertfă la Sfînta Liturghie pentru păcatele noastre și ale morților noștri, ca și pentru ajutorul nostru în viață. Iar bisericile sînt între casele noastre și puterea jertfei lui Hristos din biserici se întinde peste și prin casele noastre și noi îl simțim, pe El, și cu ajutorul Lui, pretutindeni, în drumurile și în ocupațiile noastre, dacă ne înălțăm pe aripile rugăciunii cu gîndul la El. «Căci

VIATA BISERICESCA IN CUPRINSUL MITROPOLIEI

ARHIEPISCOPIA BUCUREȘTILOR

	Pag.
REDACȚIA, Închinare Arhiepiscopului	534
Pr. N. V. DIACONU, Deschiderea cursurilor de îndrumare pastorală pentru seria a 49-a de preoți	538
REDACȚIA, Conferințele de orientare din luna mai 1966	541
A. N. POPESCU, Insemnări fugare din excursie	544
ASISTENT, Serbarea de sfîrșit de an școlar la Seminarul teologic din București	554
ASISTENT, Biserica din satul Căldăraru	557
ASISTENT, Hirotoniri	558
ASISTENT, Moment festiv la Parohia Bărcănești	559
ASISTENT, Instalare de preot	560
ASISTENT, Biserica Pătroaia-Deal	561
ASISTENT, Academicianul Prof. Dr. Nicolae Gh. Lupu	562
N. I. Ș. † Preotul Dumitru Teodorescu	563
ASISTENT, † Preotul Bucur Strafaloga	564
ASISTENT, La înmormîntarea sculptorului Gh. Anghel	565

EPISCOPIA BUZĂULUI

*** Serbarea de sfîrșit de an la Școala de cîntăreți și Seminarul teologic din Buzău	567
--	-----

RECENZII ȘI NOTE

Almanahul Parohiei Ortodoxe Române din Viena pe anul 1966... Viena, 1966, de GH. ALEXE	568
H. K r ü g e r, Ökumenische Bewegung, 1963/64, Stuttgart, 1966	569
Edith F r ü n d t, Sakrale Plastik, Berlin, 1965	571
H. R e i c h, Es geht ums Leben! Der Kampf gegen die Bombe 1945 —1965, Hamburg, 1965	571
A. R â d u l e s c u, Momente romano-bizantine din sectorul de vest al cetății Tomis, 1966, de M. G. POPESCU	572
S. și R. W a i s b a r d, Mumiiile din Peru, București, 1965 de N. NEAGA	574

Domnul aproape este» — spune Sfântul Apostol Pavel (Filip. IV, 16) și «în El trăim și ne mișcăm și sintem» (Fapte XVII, 28).

Pe de o parte, această putință și datorie de a preamări pe Dumnezeu în tot locul pune în lumină cu mult mai vie măreția lui Dumnezeu decît într-un singur loc. Pe de alta, aceasta ușurează foarte mult pe credincioși ca să-și îndeplinească datoria și pornirea sufletească de a se închina lui Dumnezeu și dă putința ca ea să se poată face în orice zi și la orice oră din zi.

Dar Mîntuitorul nu S-a mulțumit să spună samarinencii — și prin ea nouă — numai că Dumnezeu este de față, ca Duh, pretutindeni, și că deci, putem și trebuie să-I aducem închinare în orice loc și în orice zi, că El a adăugat și o învățătură despre modul cum trebuie să-I aducem închinare lui Dumnezeu. Închinarea noastră trebuie să fie «în Duh și Adevăr» — a spus Mîntuitorul.

Acestea sînt cuvinte mari, cuvinte pline de înțeles dumnezeiesc. Nimeni nu poate scoate la arătare tot înțelesul lor; de aceea, ne vom mulțumi și noi să punem în lumină numai cîte ceva din bogatul lor conținut.

Sfîntul Chiril din Alexandria, un sfînt părinte al Bisericii vechi, a scris pe la anul 430 d. Hr. două cărți mari, ca să arate că închinarea cu Duhul și cu Adevărul este opusă închinării din Vechiul Testament, care consta în aducerea de jertfe de animale în templul din Ierusalim. Hristos ne-a despovărat de aceste jertfe, aducîndu-Se pe Sine ca jertfă nesfîrșit mai prețioasă decît toate acele jertfe, căci nu putea singele de tauri și de viței să curețe conștiințele cum poate să curețe singele lui Hristos — spune Sfîntul Apostol Pavel.

El ne cere acum numai să ne unim ființa noastră cu El, în continuarea jertfei Sale de pe altarele bisericilor. Omul, înainte de Hristos, nu-și dădea ființa sa lui Dumnezeu cînd se închina, ci dădea o parte din bunurile sale exterioare, dar lui Dumnezeu îi este mai scump sufletul nostru, inima noastră, ființa noastră. Mai mult se dă omul lui Dumnezeu prin sufletul său decît prin anumite lucruri exterioare ale sale.

Prin aceasta, Domnul Hristos a adus oamenilor o nouă ușurare în închinarea ce o aduc lui Dumnezeu. Este o ușurare care face și ea cu putință închinarea în orice clipă și în orice loc. Hristos ne-a scăpat de drumuri și de cheltuieli mari, pentru ca să-I aducem închinare. În schimb, ne cere să ne dăruim ființa noastră întregă, iar aceasta este spre cel mai mare folos al nostru, căci Dumnezeu Se sălășluiește astfel în toate cutele ființei noastre, curățînd-o de toate gîndurile și faptele urte și întărîndu-ne spre cele bune, adică sfințindu-ne.

Noi am scăpat astfel de jertfele exterioare ale animalelor, dar încă sîntem de multe ori robiți altei închinări externe. Noi nu ne rugăm în duh atunci cînd ne rugăm numai cu buzele, căci a ne ruga «cu duhul» înseamnă a ne ruga cu cele dinlăuntru ale noastre, cu simțirea noastră, cu gîndul că vorbim cu Dumnezeu, că sîntem în fața Lui. Cîta neplăcere producem celui ce ne ascultă cînd îi vorbim numai cu gura, cînd nu

sîntem atenți la ceea ce spunem, cînd din pricina aceasta cuvintele noastre sînt reci și noi nepăsători, cînd prin toată poziția noastră arătăm celui cu care vorbim că sîntem cu gîndul în altă parte, că nu-i acordăm priorizis nici un respect.

Dar, dacă lipsa de respect e ceva jignitor chiar față de semen, cu cît mai jignitoare este aceeași lipsă de respect cînd vorbim de Dumnezeu numai cu buzele, iar gîndul ne este în altă parte, cînd duhul nostru nu participă la rugăciune, cînd atenția noastră este împrăștiată, cînd gîndul nostru nu stă tîntă la Cel Căruia ne rugăm. Se spune că de cîte ori un preot sau de cîte ori un credincios care se roagă cu tot sufletul adunat în rugăciune, că întînde în jurul lui duhul rugăciunii, că atrage și pe cei din jur în adîncul liniștit al rugăciunii. Cineva a spus: numai ce iese din inimă merge în inimă. Cine nu se roagă din inimă nu are în cuvintele sale; în ființa sa iradierea care să meargă la inima lui Dumnezeu și la inima celor din jur.

Cine se roagă cu gîndul concentrat, cu sufletul încredințat că Dumnezeu e în fața lui, se arată convins de cuvîntul Mîntuitorului că Dumnezeu ca Duh e pretutindeni și deci și în locul unde se roagă în aceea clipă. Iată legătura între învățătura că Dumnezeu e Duh și deci pretutindeni și între trebuința de a te ruga cu toată simțirea, cu duhul.

Desigur, un credincios care se roagă cu duhul dă dovadă că duhul său e înălțat și încălzit de duhul lui Dumnezeu, că s-a pus prin aceasta în legătură cu Dumnezeu și că prin puterea duhului dumnezeiesc simte față de Tatăl Ceresc căldura iubirii de fiu. Duhul dumnezeiesc ne face vii în rugăciunea noastră, prin el strigăm în rugăciunea noastră cu inima plină de afecțiune către Dumnezeu: «Avva, Părinte» (Rom. VIII, 26). Duhul vine în ajutor neputințelor noastre în rugăciune.

Dar Mîntuitorul ne cere să ne rugăm și «în adevăr» sau «cu adevărul». Aceasta înseamnă în primul rînd să știm cum ne rugăm, iar în al doilea rînd să știm ce să cerem în rugăciunea noastră. De cîte ori nu înținem credincioși și mai ales credincioase care nu știu cui se roagă și cer lucruri necuvenite. Dumnezeu, pentru aceștia, nu are p față lămurită, e ca o putere oarbă pe care trebuie s-o silești prin gesturi și cuvinte ciudate, lipsite de înțeles ca să și se împlinescă o poftă oarecare, un interes egoist, să se dea la o parte o piedică din calea îndeplinirii plăcerilor tale, din calea unor succese exterioare, a izbîndirii asupra unor semenii, numai ca să te poți arăta mai tare ca ei. În toate acestea, religia se confundă cu un fel de vrăjitorie și omul nu iese din aceste fapte cu nici un folos pentru îmbunătățirea lui sufletească și pentru mîntuirea lui.

Credinciosul trebuie să știe că Dumnezeu este Tatăl, Fiul și Duhul Sfînt. Că Tatăl a trimis dintr-o nețărmurită iubire față de noi pe însuși Fiul Său Unul Născut în lume; și acesta a luat trup și suflet omenesc, că S-a răstignit din aceeași iubire față de noi, pentru iertarea păcatelor noastre, că a înviat, asigurîndu-ne și nouă la sfîrșitul timpului învierea pentru vecie; că pînă sîntem pe pămînt ne conduce prin Duhul Său cel

Sfint pe un drum de îmbunătățire și desăvârșire neîncetată, de iubire de Dumnezeu și de oameni, ca să devenim vrednici de împărăția veșnică a iubirii.

Acestea trebuie să le știm și să le cerem. Să rugăm pe Dumnezeu pentru mintuirea noastră și pentru creșterea puterilor noastre sufletești spre toate cele bune, ca să ne putem mintui. Să ne rugăm și pentru sănătatea și curmințenia noastră și a copiilor și a fraților noștri. De asemenea și pentru pacea și buna înțelegere între toți oamenii; să nu ne rugăm pentru izbândirea noastră în plăceri ușoare, în lucruri rele și nefolosite, în biruința pornirilor noastre de ură, de mindrie și de invidie împotriva semenilor noștri. Să ne rugăm să fie cu noi duhul iubirii de Dumnezeu și de oameni, ca să putem răspunde cu iubirea noastră la iubirea lui Hristos Domnul și să sporim în pace și comuniunea cu toți credincioșii și cu toți oamenii cu care ajungem în legătură. Căci Duhul Sfânt este puntea de unire între credincios și credincios, e deschiderea și voința de prietenie și de bună înțelegere a celui credincios cu orice om, e cel ce dă fiecărui om un alt dar, dar și pornirea de a folosi darul său spre folosul altora. Duhul e bunul comun al tuturor, e cel în care ne înflămăm și ne simțim toți una. Unde este dezbinare și dușmănie, nu este Duhul. Acolo nu poate fi nici rugăciune adevărată, rugăciune «în duh».

Se cuvine deci să rugăm pe Dumnezeu să ne dea puterea «să păzim unitatea Duhului în legătura păcii», cum spune Sfântul Apostol Pavel (Efes. IV, 3).

Rugându-ne «în duh și în adevăr», vom putea să simțim tot mai mult ce mare lucru se cuprinde în binecuvîntarea aceluiași sfânt apostol: «Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl și părtășia Sfântului Duh să fie cu voi cu toți» (II Cor. XIII).

Pr. Prof. D. STANILOAE

LA DUMINICA SLĂBĂNOGULUI

«Iisus i-a zis: Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă» (Ioan V, 8).

Din cercetarea vieții de toate zilele ne putem da seama, că atât omul, cât și animalele și plantele — de când se nasc și pînă mor — sînt însetați după vigoare.

După ea este însetat tînărul care face tot felul de exerciții cu forțele ființei lui, pentru ca să le crească, să le dezvolte și să le întărească. Că-

cate care acest sport pe care tineretul îl cultivă cu pasiune? Nimic altceva decât o sete după întărirea forțelor sale.

Dar această sete o manifestă și omul matur. Și aceasta se poate observa în diferite domenii: politic, științific, social, dar mai ales în direcția «hnică» — care nu este altceva decît o aplicare a științei. Căci ce este oare toată această zbatere a omenirii de a pătrunde tot mai adînc în tainele naturii, decît setea omului de a pune în valoare legile ei?

Le asemenea e însetat și sufletul credinciosului. Omul credincios care crede în Iisus Hristos își dă seama că în viața de toate zilele, el este supus la o serie întreagă de ispite. Fiind slăbit din cauza păcatului simte și el nevoia de «ușoare», pentru ca să-și întărească sufletul în lupta ce o are de dus împotriva păcatului. Și atunci în fața acestei dorințe ni se înfățișează Biserica lui Hristos, care ne arată drumul către putere. Ea ne așează astăzi înaintea sufletelor noastre iocana unui slăbănog: a celui slăbănog de 38 de ani, prin urmare a unui om care avea o viață întreagă de slăbiciune în urma lui. Din evanghelie se vede, că el era ajuns la cel mai înalt grad de slăbiciune cu putință. Și pentru ca să ne dăm seama de lucrul acesta, evanghelia ni-l prezintă într-o scaldătoare, unde mai erau și alți slăbănogi, dar nu toți așa de slabi ca el; unde mai erau și alții de bolnavi, dar nu toți așa de bolnavi ca ei.

În această scaldătoare se cobora, ne spune evanghelia, cun cînd în cînd ingerul Domnului și tulbura apa scaldătoarei. Iar cine putea să intre primul în apa scaldătoarei, se făcea sănătos, adică recăpăta puterea, care îi lipsea din pricina bolii sale. Acest slăbănog era atît de slab, încît el de mulți ani de zile stătea acolo lingă această scaldătoare și nu putea ca să intre într-însa, din cauză că nu se putea mișca singur și din pricină că nu era nici altcineva, căruia să i se facă milă de el, să vină la el, să-l ia și să-l ducă în scaldătoare, atunci cînd trebuia. De aceea sârmanul slăbănog stătea aici și privea trist cum alții se fac sănătoși și pleacă, iar el rămîne neconținut pe patul lui și așteaptă în zadar.

Acest slăbănog, pe care ni-l înfățișează sfînta evanghelie de astăzi, este simbolul cel mai desăvîrșit al slăbiciunii creștinului păcătos. În el trebuie să recunoaștem pe credinciosul, care fiind slăbit din cauza păcatelor stă lingă scaldătoare, vede cînd se tulbură apa, vede cum alții se vindecă, dar el nu are puterea necesară pentru a se arunca în scaldătoare. Și astfel stă mai departe, privind, stingîndu-se, murind încet, încet.

*

Fiecare creștin duce o luptă cu sine însuși. Zi de zi, săptămîină de săptămîină, lună de lună, an de an, luptăm cu noi înșine. Nici un creștin nu poate tăgădui că nu duce lupta aceasta, căci cine nu luptă, acela nu trăiește. Cine luptă cu sine însuși, acela arată că are viață într-însul.

Dar nu este de ajuns să avem viață. Noi sîntem însetați după o viață puternică și această viață se arată prin biruință. Cine dintre noi poate spune, că din această luptă pe care o ducem cu noi înșine, ieșim întot-